

UCHWAŁA NR XIX/246/25
RADY GMINY DOPIEWO

z dnia 24 listopada 2025 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej w Gminie Dopiewo na lata 2026-2030.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 1153) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1673), Rada Gminy Dopiewo uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Dopiewo na lata 2026-2030, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały, który jest spójny ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych i Integracji Społecznej Gminy Dopiewo na lata 2026-2030.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Dopiewo.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 01 stycznia 2026 r. i podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty.

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ
I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ
W GMINIE DOPIEWO
NA LATA 2026-2030**

Spis treści

I Wstęp	3
II Aspekty prawne.....	4
II 1. Podstawa prawna	4
II 2. Zadania gminy.....	5
II 3. Spójność z dokumentami strategicznymi	5
III Charakterystyka zjawiska przemocy domowej.....	9
III 1. Definicja i rodzaje przemocy	9
III 2. Cechy zjawiska przemocy	10
III 3. Cykl przemocy.....	11
IV Zjawisko przemocy domowej na terenie gminy.....	11
IV 1. Lokalizacja	11
IV 2. Demografia.....	11
IV 3. Procedura „Niebieskie Karty”	12
IV 4. Realizacja działań profilaktyczno-edukacyjnych i pomocowych	13
IV 5. Zespół Interdyscyplinarny	14
IV 6. Obraz przemocy domowej w opinii społeczności lokalnej – badanie ankietowe	15
IV 6.1. Grupa badana i metodologia.....	15
IV 6.2. Dorośli mieszkańcy	15
IV 6.3. Kadra Centrum Usług Społecznych.....	20
IV 6.4. Uczniowie	20
V Analiza SWOT	23
VI Adresaci Programu	23
VII Cele Programu.....	24
VII 1. Cel główny	24
VII 2. Cele szczegółowe.....	24
VIII Realizatorzy Programu	29
IX Oczekiwane rezultaty realizacji Programu	29
X Potencjalne zagrożenia i przeszkody we wdrożeniu celów Programu	29
XI Źródła finansowania	30
XII Monitoring i sprawozdawczość	30

I Wstęp

Przemoc domowa to zjawisko społeczne o wysoce destrukcyjnym oddziaływaniu na życie człowieka, bez względu na jego pochodzenie, wykształcenie, pozycję społeczną. Doświadczanie, stosowanie i bycie świadkiem przemocy przekłada się co więcej na codzienne funkcjonowanie nie tylko jednostki, ale również całego społeczeństwa. Występowanie zachowań przemocowych niejednokrotnie jest związane z dziedziczeniem takich wzorców ze środowiska swojego pochodzenia i wychowania. Dzieci, doświadczając przemocy, uczą się, że przemoc jest sposobem rozwiązywania konfliktów i osiągnięcia swoich zamierzeń.

Przemoc domowa znacząco zaburza rozwój jednostki w jego naturalnym środowisku, jakim jest rodzina, hamując proces internalizacji akceptowanych społecznie wartości i norm społecznych, co w znacznej mierze wpływa na uformowanie się osobowości człowieka.

Rodzina jest podstawowym środowiskiem dla życia, rozwoju i realizowania potrzeb człowieka, wprowadzając go w świat wartości i norm społecznych oraz kształtując osobowość, poglądy, system wartości oraz styl życia jej członków.

To na etapie życia rodzinnego rozpoczyna się złożony oraz długofalowy proces przekazywania oraz internalizowania norm kulturowych oraz wartości społecznych i indywidualnych. Prawidłowe funkcjonowanie i spójność społeczeństwa jest skorelowana z prawidłowym wypełnianiem swoich ról przez rodzinę, co przekłada się na trwanie wartości o charakterze uniwersalnym i autotelicznym.

W przypadku zaburzeń funkcjonowania rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. W sytuacji, gdy kondycja rodziny pogarsza się, oddziałuje to destrukcyjnie na funkcjonowanie nie tylko jednostki, ale i społeczeństwa.

Przemoc domowa przybiera różne formy: od przemocy fizycznej, przez przemoc psychiczną i seksualną, po przemoc ekonomiczną i zaniedbanie. Przemoc domowa zazwyczaj ma charakter długotrwały i cykliczny. Kwestia ta pozostaje nadal ogromnym wyzwaniem dla służb i instytucji zainteresowanych losem osób zagrożonych przemocą lub już jej doświadczających.

Wśród najczęściej występujących następstw przemocy dla życia rodzin i jednostek należy wymienić w szczególności: zaburzoną samoocenę, poczucie winy, niepokój i lęk, stany depresyjne, myśli i próby samobójcze, autoagresja, podejrzliwość, zanik poczucia sprawczości, izolację od otoczenia, trudności w nawiązywaniu kontaktów interpersonalnych, zaburzenia snu i nastroju, uzależnienia.

Koszty społeczne przemocy domowej są nierzadko ponoszone nie tylko przez osoby fizyczne, ale również przez ogół społeczeństwa, zwłaszcza poprzez finansowanie świadczeń publicznych oraz straty ekonomiczne ponoszone przez pracodawców i pracowników związane z absencją.

Prawodawca krajowy, dostrzegając powagę problemu wprowadził regulacje ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1673), która nakłada na samorządy gminy obowiązek tworzenia lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej, opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej, prowadzenia poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą

domową, zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia oraz tworzenia zespołów interdyscyplinarnych.

Konieczność zapobiegania przemocy domowej wynika również z przepisów ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 1214 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowywaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 2151 z późn. zm.).

Niniejszy Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Dopiewo na lata 2026-2030 - zwany dalej „Programem” – kontynuuje i rozwija założenia dotychczasowych działań Gminy realizowanych na mocy Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Dopiewo na lata 2021-2025 (przyjętego na mocy Uchwały Nr XXIV/333/20 Rady Gminy Dopiewo z dnia 23.11.2020 r.).

Niniejszy Program został opracowany zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, opierając się na wynikach analizy danych zastanych oraz badań ankietowych przeprowadzonych wśród lokalnej populacji w połowie 2025 r. Podstawę programu stanowi podejście interdyscyplinarne, zgodnie z którym wszelkie działania na rzecz pomocy rodzinie powinny być planowane i wdrażane przez specjalistów z różnych dziedzin, będących przedstawicielami różnych instytucji i organizacji. Obowiązek ten podobnie jak idea całej ustawy wynika z potrzeby zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz inicjowania i wspierania działań polegających na podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy domowej oraz zapewnienie profesjonalnej pomocy interwencyjnej i terapeutycznej zarówno stosującym przemoc, jak i osobom doświadczającym przemocy.

II Aspekty prawne

II 1. Podstawa prawna

Niniejszy Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Dopiewo na lata 2026-2030 realizuje obowiązek ustawowy wynikający z treści przepisu art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Cele i zadania przyjęte do realizacji zgodnie z niniejszym Programem zostały zaprojektowane i będą realizowane w oparciu o następujące regulacje prawne:

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1673);
2. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 2809 z późn. zm.);
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 1214 z późn. zm.);
4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1939 z późn. zm.);
5. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowywaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 2151 z późn. zm.);

6. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" (Dz. U. z 2023 r., poz.1870);

7. Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób zatrudnionych w tych ośrodkach (Dz. U. z 2023 r., poz. 1158);

8. Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową (Dz. U. z 2023 r., poz. 1163);

9. Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy (Dz. U. z 2023 r., poz. 1166);

10. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 4 września 2023 r. w sprawie procedury postępowania Policji przy wykonywaniu przez pracownika socjalnego zapewnienia ochrony dziecka w razie zagrożenia jego życia lub zdrowia w związku z przemocą domową oraz podejmowaniu decyzji o zapewnieniu tej ochrony (Dz. U. z 2023 r., poz. 1807).

II 2. Zadania gminy

W myśl art. 6 ust. 2. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań własnych gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;

2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;

3) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;

4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

II 3. Spójność z dokumentami strategicznymi

Treść i postanowienia zawarte w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Dopiewo na lata 2026-2030 są ponadto spójne z krajowymi i lokalnymi dokumentami podejmującymi problem przemocy domowej, co przedstawiono w poniższej tabeli.

Tab. 1. Spójność Programu z dokumentami strategicznymi

Nazwa dokumentu strategicznego	Postanowienia istotne dla realizacji niniejszego Programu
Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030 (Uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r.)	Cel główny: zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Polsce.

	Cele szczegółowe to: • Cel 1: zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. • Cel 2: zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doświadczających przemocy domowej. • Cel 3: zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową. • Cel 4: zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.
Strategia Polityki Społecznej Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku	Zadania: 1. Rozwój profilaktyki oraz programów zwalczania patologii społecznej i przestępczości. 2. Stabilizowanie/wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa obywateli. 3. Budowanie standardów postępowania i pomocy w obliczu zdarzeń nadzwyczajnych. 4. Budowanie obywatelskiej sieci bezpiecznych społeczności. 5. Ograniczanie rozmiarów zagrożenia demoralizacją i przestępczością wśród młodzieży. 6. Profilaktyka demoralizacji młodego pokolenia. 7. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa ludzi starych w ich najbliższym otoczeniu. 8. Przeciwdziałanie aktom kryminalnym skierowanym przeciwko ludziom starym. 9. Przeciwdziałanie aktom kryminalnym skierowanym przeciwko osobom z ograniczeniem sprawności. 10. Ochrona bezpieczeństwa niepełnosprawnych w miejscu zamieszkania i w przestrzeni publicznej. 11. Profilaktyka dewiacji patologii społecznej grup wrażliwych. 12. Rozwijanie programów ochrony bezpieczeństwa osób izolowanych społecznie.

Wielkopolski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025	Program opiera się na priorytetach: I. Poprawa sytuacji osób doświadczających przemocy w rodzinie. II. Intensyfikacja oddziaływań skierowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie. III. Wzmocnienie kadr wielkopolskich instytucji w realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. IV. Zwiększenie świadomości Wielkopolan w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
Wielkopolski Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021-2025	Ważne dla gminy postanowienia związane z przemocą domową znajdują się w: Priorytet II. Poprawa sytuacji osób funkcjonujących w pieczy zastępczej poprzez: 1. Wsparcie merytoryczne powiatów w zakresie zwiększenia dostępu do wysokiej jakości usług i ich deinstytucjonalizacji dla wychowanków pieczy zastępczej, w tym przede wszystkim: - wsparcie w diagnozowaniu potrzeb wychowanków pieczy i możliwości ich zaspokojenia przez działające instytucje, a także - w opracowaniu planu działań na rzecz poprawy jakości wykonywanych zadań, - wsparcie w zakresie poprawy koordynacji usług – wsparcie PCPR w koordynowaniu działań i współpracy instytucji realizujących zadania w sposób zabezpieczający w najwyższym stopniu potrzeby wychowanków pieczy, - wsparcie w zakresie deinstytucjonalizacji placówek opiekuńczo-wychowawczych, m.in. w zmianie sposobu organizacji pracy w placówkach na zapewniające większe upodmiotowienie wychowanków czy wprowadzanie modeli wczesnego usamodzielniania dla wychowanków pieczy zastępczej, - wsparcie w zakresie organizacji deficytowych usług środowiskowych świadczonych na rzecz rodzinnej pieczy zastępczej, takich jak m.in.: rodziny pomocowe, usługi terapeutyczne, usługi

	rehabilitacyjne, mieszkania ze wsparciem, - wsparcie kadry w podnoszeniu kompetencji w pracy na rzecz wychowanków, m.in. w obszarach związanych z zaburzeniami: więzi, posttraumatycznymi, samoregulacji, emocjonalnymi czy zaburzeniami wynikającymi z molestowania seksualnego. 2. Wsparcie finansowe na uruchomienie deficytowych usług społecznych skierowanych do wychowanków pieczy zastępczej oraz osób pełniących nad nimi pieczę (np. usług rehabilitacyjnych, dostosowywania mieszkań dla rodzin pełniących pieczę nad dziećmi z niepełnosprawnościami). Priorytet III. Wsparcie osób funkcjonujących w systemie adopcji w wyzwaniach związanych z przysposobieniem. Zapewnienie specjalistycznego wsparcia wychowankom pieczy zastępczej ze szczególnymi potrzebami: - zapewnienie opieki młodzieży przebywającej w pieczy zastępczej wymagającej specjalistycznej opieki, -zapewnienie podopiecznym: kompleksowej opieki, poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego, rehabilitacji, terapii, integracji sensorycznej, zapewnienie dostępu do kształcenia dostosowanego do poziomu rozwoju wychowanka, - model interwencyjnego zespołu ds. zabezpieczenia dziecka.
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Poznańskiego na lata 2021-2026	Cel strategiczny I: Wsparcie systemu opieki nad rodziną i dzieckiem, Cel operacyjny 5: Organizowanie wsparcia dla osób i rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy domowej
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych i Integracji Społecznej Gminy Dopiewo na lata 2026-2030	Cel strategiczny I: Sprawny system wsparcia dla rodziny oraz rozwoju dzieci i młodzieży Cel operacyjny I 3. Zapobieganie występowaniu zjawiska przemoc domowej w gminie oraz zwiększenie efektywności pomocy osobom uwikłanym w przemoc

	domową.
--	---------

III Charakterystyka zjawiska przemocy domowej

III 1. Definicja i rodzaje przemocy

Od 22 czerwca 2023 r. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nosi nową nazwę: „o przeciwdziałaniu przemocy domowej”, a w ślad za tym wprowadzono do polskiego porządku prawnego definicję legalną zjawiska „przemocy domowej”, która zastąpiła dotychczasowe pojęcie „przemocy w rodzinie”.

Przez **przemoc domową** rozumie się zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy: „*jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:*

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,*
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,*
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,*
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,*
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej”.*

W rozumieniu przytoczonej definicji legalnej wyróżniamy 6 rodzajów przemocy:

- **przemoc fizyczna** – każde agresywne zachowanie skierowane przeciwko ciału ofiary, mogące prowadzić do bólu oraz fizycznych obrażeń (m.in. popychanie, obezwładnienie, szarpanie, policzkowanie, uderzanie pięścią, kopanie, duszenie, rzucanie przedmiotami, użycie broni),
- **przemoc psychiczna** – agresywne zachowania, które mają na ogół charakter poniżający lub budzący poczucie zagrożenia i wywołują emocjonalny ból i cierpienie (m.in. wyśmiewanie, wyzywanie, krytyka, groźby, kontrolowanie i ograniczenie kontaktu z innymi osobami),
- **przemoc ekonomiczna** – uniemożliwianie dostępu do rodzinnych środków finansowych, okradanie, zaciąganie kredytów i zmuszanie do zaciągania pożyczek wbrew woli współmałżonka (m. in. odbieranie zarabianych pieniędzy, niezaspokajanie materialnych potrzeb rodziny, uniemożliwianie podjęcia pracy),
- **przemoc seksualna** - wymuszanie pożycia seksualnego lub nieakceptowanych i niechcianych praktyk seksualnych. Przemoc seksualna jest często przez ofiary molestowania ukrywana, co w znacznym stopniu utrudnia im udzielanie pomocy,
- **cyberprzemoc** - przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera. Bywa określana także jako cyberbullying, nękanie, dręczenie, prześladowanie w Internecie. Niezależnie od określenia, jej celem zawsze jest wyrządzenie krzywdy drugiej osobie.

- **zaniedbania** - ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Natomiast w myśl nowej definicji **osoba doznająca przemocy domowej** zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy to:

- a) *małżonek, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępní, zstępní, rodzeństwo i ich małżonkowie,*
- b) *wstępní i zstępní oraz ich małżonkowie,*
- c) *rodzeństwo oraz ich wstępní, zstępní i ich małżonkowie,*
- d) *osoby pozostające w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępní, zstępní, rodzeństwo i ich małżonkowie,*
- e) *osoby pozostające obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępní, zstępní, rodzeństwo i ich małżonkowie,*
- f) *osoby wspólnie zamieszkujący i gospodarujący oraz ich wstępní, zstępní, rodzeństwo i ich małżonkowie,*
- g) *osoby pozostające obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,*
- h) *małoletni*
 - *wobec których jest stosowana przemoc domowa.*

Przez osobę doznającą przemocy domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób, o których mowa wyżej (art. 2 ust. 2 ww. ustawy).

Osoba stosująca przemoc domową (art. 2 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy) to osoba pełnoletnia, która dopuszcza się przemocy domowej wobec ww. osób doznających przemocy.

Świadek przemocy domowej (art. 2 ust. 1 pkt 4 ww. ustawy) – należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

III 2. Cechy zjawiska przemocy

Przemoc domowa jest:

- **intencjonalna** – czyli stanowi zamierzone działanie lub zaniechanie ze strony sprawcy ukierunkowane na ofiarę, które służy jej kontrolowaniu i podporządkowaniu sobie;
- **oparta na dysproporcji sił** – sprawca ma przewagę (fizyczną, emocjonalną, intelektualną, ekonomiczną i społeczną) nad ofiarą i wykorzystuje ją;
- **naruszeniem praw i dóbr osobistych** – sprawca, wykorzystując przewagę narusza podstawowe prawa ofiary (np. prawo do nietykalności cielesnej, godności, wolności, szacunku), a także ogranicza możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb egzystencjalnych ofiary (np. bezpieczeństwa);
- **powodem do doznawania szkód fizycznych i psychicznych u ofiar** – działanie sprawcy naraża zdrowie i życie ofiary na poważne następstwa o charakterze fizycznym i psychicznym. Szkody mogą przybrać charakter wymierny, bądź nie, mogą być widoczne lub niedostrzegalne, natychmiastowe lub długofalowe i odroczone w czasie.

III 3. Cykl przemocy

Na cykl przemocy składają się trzy następujące po sobie fazy:

1. **Faza narastania napięcia** - jedno z partnerów staje się napięte i stale poirytowane, sprawia wrażenie, że nie panuje nad swoim gniewem, często zaczyna pić czy przyjmować inne substancje odurzające. W tym czasie osoba doznająca przemocy stara się spełniać wszystkie zachcianki osoby stosującej przemoc, często przeprasza, wywiązuje się ze wszystkich swoich obowiązków. Objawami narastającego napięcia u ofiary przemocy są różne dolegliwości typu bóle głowy, brzucha, bezsenność, nadpobudliwość nerwowa.
2. **Faza ostrej przemocy** - osoba stosująca przemoc wpada w szał i stara się wyładować napięcie. Do ataków agresji sprawcy i stosowania przemocy dochodzi z mało istotnych powodów. Ofiara znajduje się w stanie szoku, uspakaja sprawcę, stara się ochronić siebie, odczuwa wstyd i przerażenie, staje się apatyczna. Jest to najkrótsza faza. Skutki użytej przemocy mogą być różne obrażenia fizyczne, a nawet śmierć. Po takim zachowaniu najczęściej dochodzi do spadku napięcia i obniżenia poziomu agresji sprawcy.
3. **Faza miodowego miesiąca** - jest to trzecia faza, kiedy sprawca przemocy wyładował już swoją złość, wie, że posunął się za daleko, wyraża skruchę, obiecuje poprawę, szuka wytłumaczenia dla tego, co zrobił, okazuje ciepło i miłość. Ofiara zaczyna wierzyć w zmianę sprawcy, a także w to, że przemoc była jedynie incydentem, odczuwa bliskość i zaufanie. Jednakże, faza ta przemija i znowu rozpoczyna się faza narastania napięcia¹.

W błędnym kole przemocy przemoc z czasem nasila się, za każdym razem jest coraz gorzej. Fazy narastania napięcia są coraz częstsze, fazy ostrej przemocy coraz groźniejsze i dłuższe, a fazy miodowego miesiąca coraz krótsze i mniej intensywne.

IV Zjawisko przemocy domowej na terenie gminy

IV 1. Lokalizacja

Gmina Dopiewo zajmuje obszar 108,1 km², tworzy ją 19 miejscowości, w tym 11 sołectw: Dąbrowa, Dąbrówka, Dopiewo, Dopiewiec, Gołuski, Konarzewo, Pałędzie, Skórzewo, Trzcielina, Więckowice i Zakrzewo. Leży przy zachodniej granicy miasta Poznań. Wchodzi w skład Powiatu Poznańskiego oraz Aglomeracji Poznańskiej.

W skład gminy wchodzi 11 sołectw (Dąbrowa, Dąbrówka, Dopiewiec, Dopiewo, Gołuski, Konarzewo, Pałędzie, Skórzewo, Trzcielina, Więckowice, Zakrzewo) oraz 19 miejscowości Dąbrowa, Dąbrówka, Dopiewiec, Dopiewo, Drwęsa, Fiałkowo, Gołuski, Joanka, Konarzewo, Lisówki, Pałędzie, Podłoziny, Pokrzywnica, Skórzewo, Trzcielina, Więckowice, Zakrzewo, Zborowo, Żarnowiec).

IV 2. Demografia

Liczba mieszkańców Gminy Dopiewo stale i wyraźnie rośnie. Na przestrzeni ostatnich czterech lat wzrosła o 8,33%.

Tab. 2. Liczba ludności gminy w latach 2021-2024

¹ J. Maciaszek, Zjawisko przemocy we współczesnym świecie. Wybrane aspekty, KUL, Stalowa Wola 2010, s. 39-41.

	2021	2022	2023	2024
Liczba ludności gminy	29 517	30 443	31 248	31 978

Źródło: Raporty o stanie gminy

Na dzień 31.12 2024 r. ponad połowa (59%) mieszkańców jest w wieku produkcyjnym, 28% w wieku przedprodukcyjnym, a pozostałe 13% w wieku poprodukcyjnym.

IV 3. Procedura „Niebieskie Karty”

Porównując ze sobą dane z lat krańcowych widać, że liczba procedur „Niebieskie Karty” wszczętych na terenie Gminy Dopiewo wzrosła o 29%.

Procedurę wszczyna w gminie najczęściej Policja, niemniej w każdym z analizowanych lat dokonywały tego również inne z uprawnionych podmiotów. Poza Policją najczęściej zajmowało się tym Centrum Usług Społecznych.

Na przestrzeni analizowanych lat w Gminie Dopiewo liczba sporządzonych „Niebieskich Kart” wzrosła z 65 w roku 2022 do 94 w roku 2023. Ta znacząca eskalacja świadczy o zwiększonej wykrywalności i interwencji.

Wzrost widoczny jest także w liczbie osób objętych procedurą: z 209 w 2022 r., do 223 w 2023 r., co podkreśla rosnącą skalę przemocy. Co więcej, w 2024 r. aż 27% osób objętych procedurą to małoletni, co stawia ich bezpieczeństwo w centrum uwagi.

Tab. 3. Procedura „Niebieskie Karty” w Gminie Dopiewo w latach 2022-2024

	2022	2023	2024
Sporządzono „Niebieskich Kart” – ogółem, w tym przez:	65	94	84
Ośrodek Pomocy Społecznej/Centrum Usług Społecznych	11	10	15
Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	1	0	3
Placówki Służby Zdrowia	2	4	8
Placówki szkolno-wychowawcze	8	8	6
Policję	43	72	52
Inne	0	0	0
Liczba osób objętych procedurą „Niebieskie Karty”, w tym:	209	223	172
- dzieci	83	39	46

-osób starszych	-	-	3
- osób z niepełnosprawnościami	-	-	1
Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z uwagi na ustanie przemocy	27	42	31

Źródło: CUS i ZI

IV 4. Realizacja działań profilaktyczno-edukacyjnych i pomocowych

Analiza danych za lata 2022-2024 wskazuje na znaczący rozwój intensyfikacji działań profilaktyczno-edukacyjnych i pomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej na terenie Gminy Dopiewo. Najbardziej dynamiczny wzrost odnotowano w obszarze podnoszenia świadomości społecznej. Liczba zrealizowanych warsztatów wzrosła z 4 w 2022r. do 14 w 2024r., co przełożyło się na imponujący wzrost liczby uczestników. Wzrosła także liczba programów edukacyjnych podnoszących świadomość społeczną w kwestii przemocy domowej, obejmując 782 osoby w 2024r.

Na terenie Gminy Dopiewo nie funkcjonuje Punkt Informacyjno-Konsultacyjny, jednakże w siedzibie Centrum Usług Społecznych w Dopiewie są prowadzone dyżury psychologów i terapeutów ds. uzależnień.

Tab. 4. Realizacja działań profilaktyczno-edukacyjnych i pomocowych w Gminie Dopiewo w latach 2022-2024

Rodzaje działań	2022	2023	2024
Liczba kampanii społecznych	1	1	2
Liczba przeprowadzonych lokalnych festynów, imprez promujących styl życia wolny od przemocy	1	-	2
Liczba warsztatów podnoszących świadomość społeczną w kwestii przemocy domowej	4	10	14
Liczba osób uczestniczących w warsztatach podnoszących świadomość społeczną w kwestii przemocy domowej	56	391	4023
Liczba programów podnoszących świadomość społeczną w kwestii przemocy domowej	1	2	2

Liczba osób objętych poradnictwem	49	80	94
Liczba osób biorących udział w zajęciach terapeutycznych	53	43	41
Liczba punktów konsultacyjnych ds. przeciwdziałania przemocy	0	0	0
Liczba podejmowanych działań na rzecz osób starszych w ramach rządowego programu Korpus Wsparcia Seniora	-	-	3
Liczba osób korzystających z wsparcia punktów konsultacyjnych ds. przeciwdziałania przemocy	0	0	0
Liczba rodzin dotkniętych przemocą, którym udzielono wsparcia finansowego	2	2	3
Liczba rodzin doświadczających przemocy, które otrzymały mieszkanie socjalne	0	0	0
Liczba dzieci, które zostały odebrane z rodziny w związku z przemocą	5	2	4

Źródło: PCPR

IV 5. Zespół Interdyscyplinarny

Zespół Interdyscyplinarny to grupa przedstawicieli z różnych instytucji, łącząca swoją wiedzę, umiejętności oraz możliwości wynikające z instytucji, którą reprezentują, podejmującą współpracę i działania mające na celu niesienie pomocy osobom krzywdzonym oraz przeciwdziałania zjawisku przemocy na terenie Gminy Dopiewo.

Czynności podejmowane i realizowane przez Zespół Interdyscyplinarny - w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej - obejmuje procedura „Niebieskie Karty”. Ideą procedury jest nawiązanie współpracy i działanie interdyscyplinarne - w myśl założenia, że przemoc domowa nie jest wyłącznie zagadnieniem prawno-karnym, ale również socjalnym, psychologicznym i zdrowotnym.

W poniższej tabeli porównano dane opisujące działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w latach 2022-2024.

Z roku na rok wzrasta liczba posiedzeń Zespołu. Za to liczba powołanych grup roboczych (od 2023 r. diagnostyczno-pomocowych) wykazuje wahania, z tym że widać spadek o 46%.

Kadra pracująca z osobami doświadczającymi przemocy i sprawcami stale podnosi swoje kompetencje, uczestnicząc w szkoleniach.

Tab. 5. Praca Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Dopiewo w latach 2022-2024

	2022	2023	2024
Liczba posiedzeń zespołu interdyscyplinarnego	4	5	6
Liczba powołanych grup roboczych/diagnostyczno-pomocowych	183	78	99

Liczba sprawców przemocy objętych programem korekcyjno-edukacyjnym	1	1	0
Liczba szkoleń, warsztatów dla specjalistów pracujących z osobami doświadczającymi przemocy i sprawcami, w tym:	3	5	3
- liczba osób biorących udział w ww. szkoleniach	22	19	13

Źródło: PCPR

IV 6. Obraz przemocy domowej w opinii społeczności lokalnej – badanie ankietowe

IV 6.1. Grupa badana i metodologia

W połowie 2025 r. na zlecenie CUS przeprowadzono badania ankietowe w celu diagnozy problemów społecznych wspólnoty Gminy Dopiewo. Przedmiotem badań ankietowych były postawy, opinie i doświadczenia wobec m.in. używania alkoholu, nikotyny, substancji odurzających, a także uzależnień behawioralnych, przemocy domowej oraz w środowisku szkolnym i cyberprzemocy. Badanie miało charakter anonimowy, a uczestniczyli w nim losowo dobrani przedstawiciele:

- pełnoletnich mieszkańców (98 osób),
- kadry Centrum Usług Społecznych w Dopiewie (22 osoby),
- uczniów ze szkół podstawowych z terenu gminy (170 osób),

Respondenci byli informowani o anonimowym charakterze ankiety oraz możliwości rezygnacji z badania w dowolnym momencie.

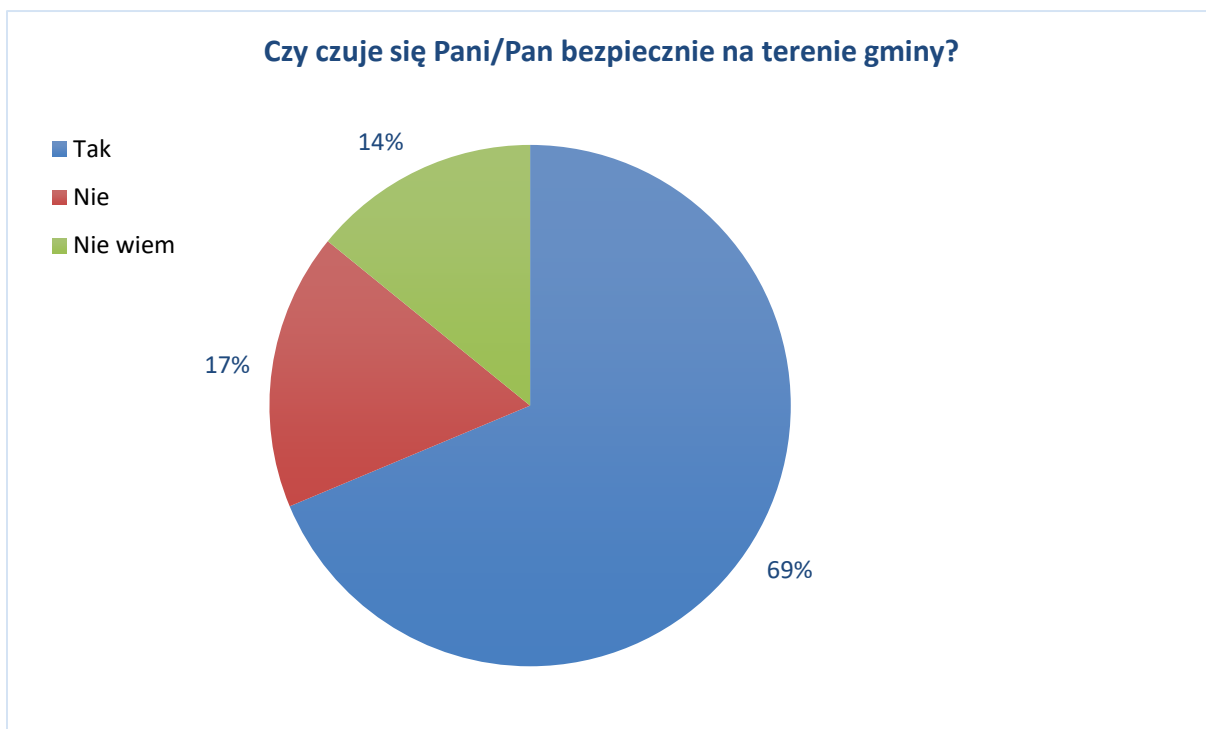
Badania odbyły się z wykorzystaniem metody CAWI (ang. *computer assisted web interview*), w której ankiety są wypełniane w formie online, z reguły poprzez dedykowaną stronę internetową lub specjalną aplikację.

Przy realizowaniu badań dla gminy posłużono się internetowym narzędziem badawczym CORIGO. Jest to program pozytywnie zaopiniowany przez Ośrodek Rozwoju Edukacji, który pozwala na efektywne badanie postaw uczniów. Forma ankiety internetowej jest relatywnie prosta w wypełnieniu oraz pozwala na upewnienie się, że wszystkie pytania zostaną wypełnione. Szczegółowy rozkład odpowiedzi wraz z ilustracją w formie wykresów opisano w osobnym dokumencie pt. „Diagnozy Zagrożeń Społecznych w Gminie Dopiewo”. Poniżej zostały zaprezentowane kluczowe dla celów niniejszego programu konkluzje.

IV 6.2. Dorośli mieszkańcy

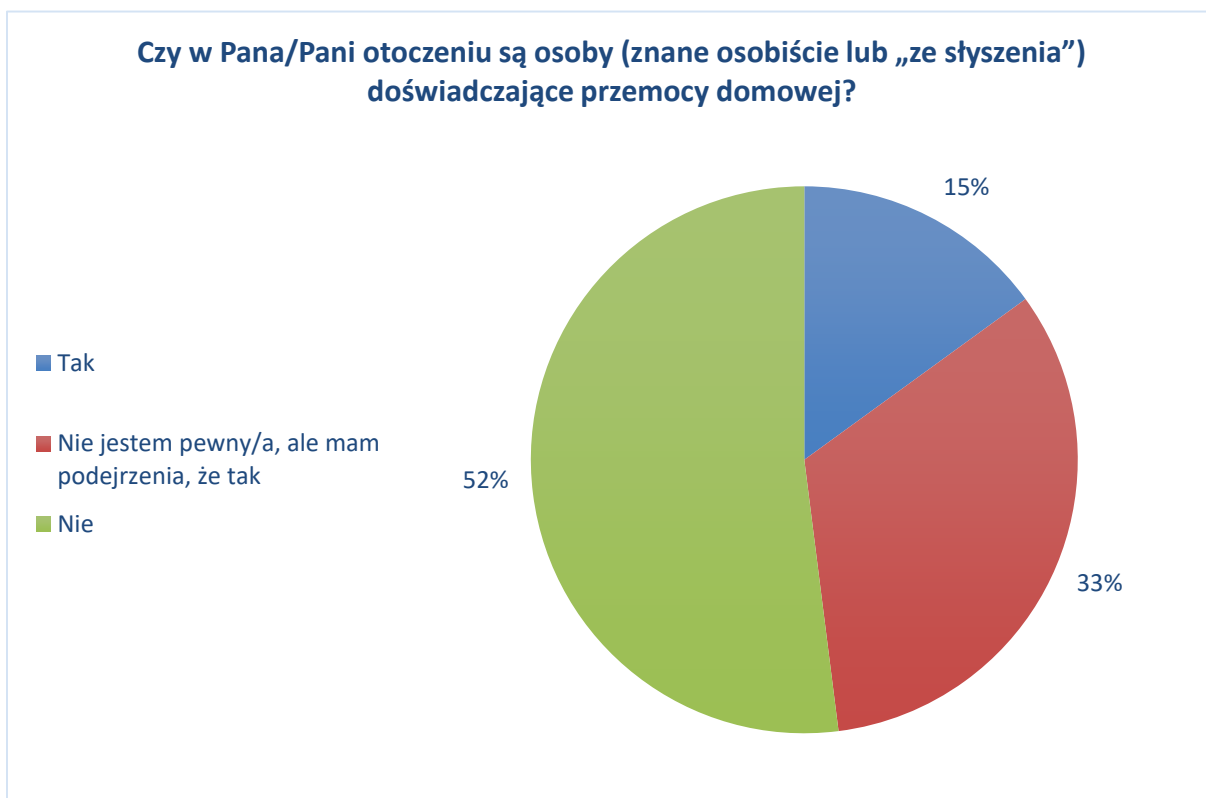
Większość (69%) mieszkańców gminy deklaruje, że czuje się bezpiecznie na jej terenie.

Wykres 1. Poczucie bezpieczeństwa wśród mieszkańców gminy

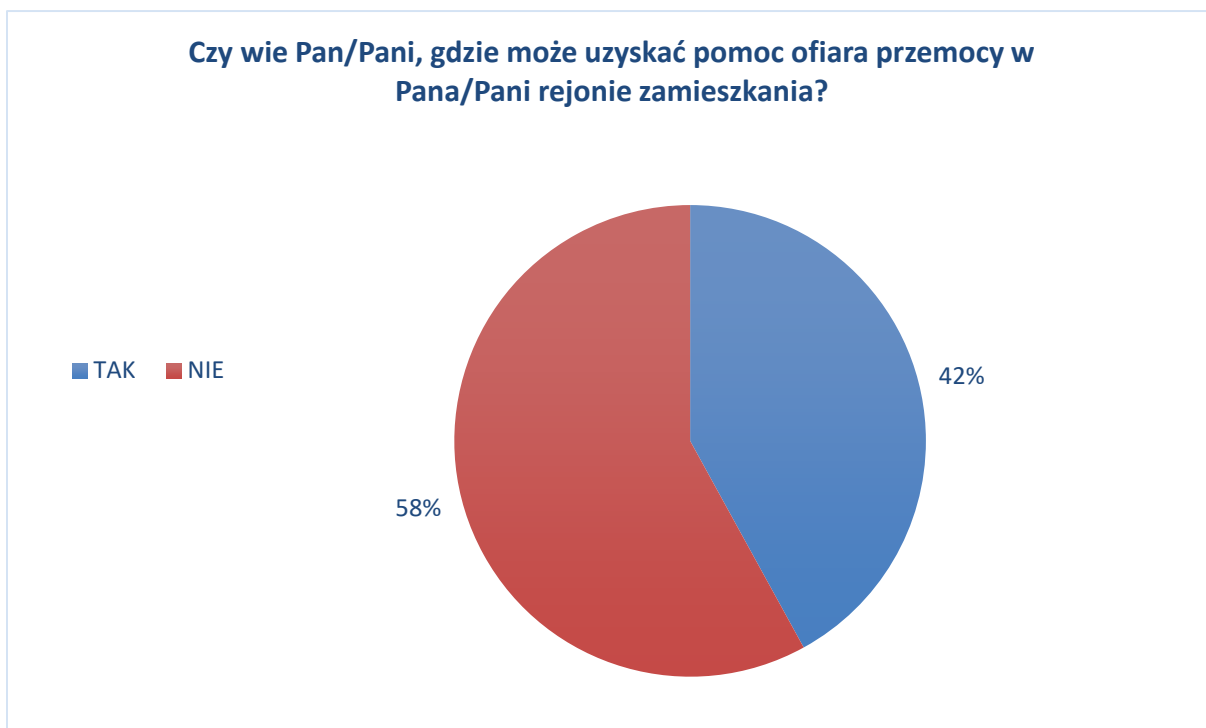
Ponad połowa (52%) badanych podaje, że nie zna nikogo, kto doznaje przemocy domowej. Natomiast ponad 1/3 (33%) stwierdza, że nie jest pewna, a pozostałe 15% zna takie osoby osobiście lub ze słyszenia.

Wykres 2. Znajomość osób doświadczających przemocy domowej

Większość (58%) ankietowanych przyznało, że nie zna miejsc, w których może uzyskać pomoc osoba doświadczająca przemocy.

Wykres 3. Znajomość miejsc, w których może uzyskać pomoc ofiara przemocy

W następnym pytaniu diagnozowano przekonania mieszkańców na temat przemocy domowej, prosząc ich o ustosunkowanie się do konkretnych stereotypów związanych z tym zjawiskiem.

Posłużono się w tym celu sześcioma poglądami, do których respondenci mieli się odnieść.

Niemal wszyscy respondenci nie podzielają opinii, że „**policja nie powinna interweniować w sprawach rodzinnych**” (łącznie 97%).

Wszyscy badani (100%) nie zgadzają się z poglądem, że „**przemoc jest tylko wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele osoby doznającej przemocy**”.

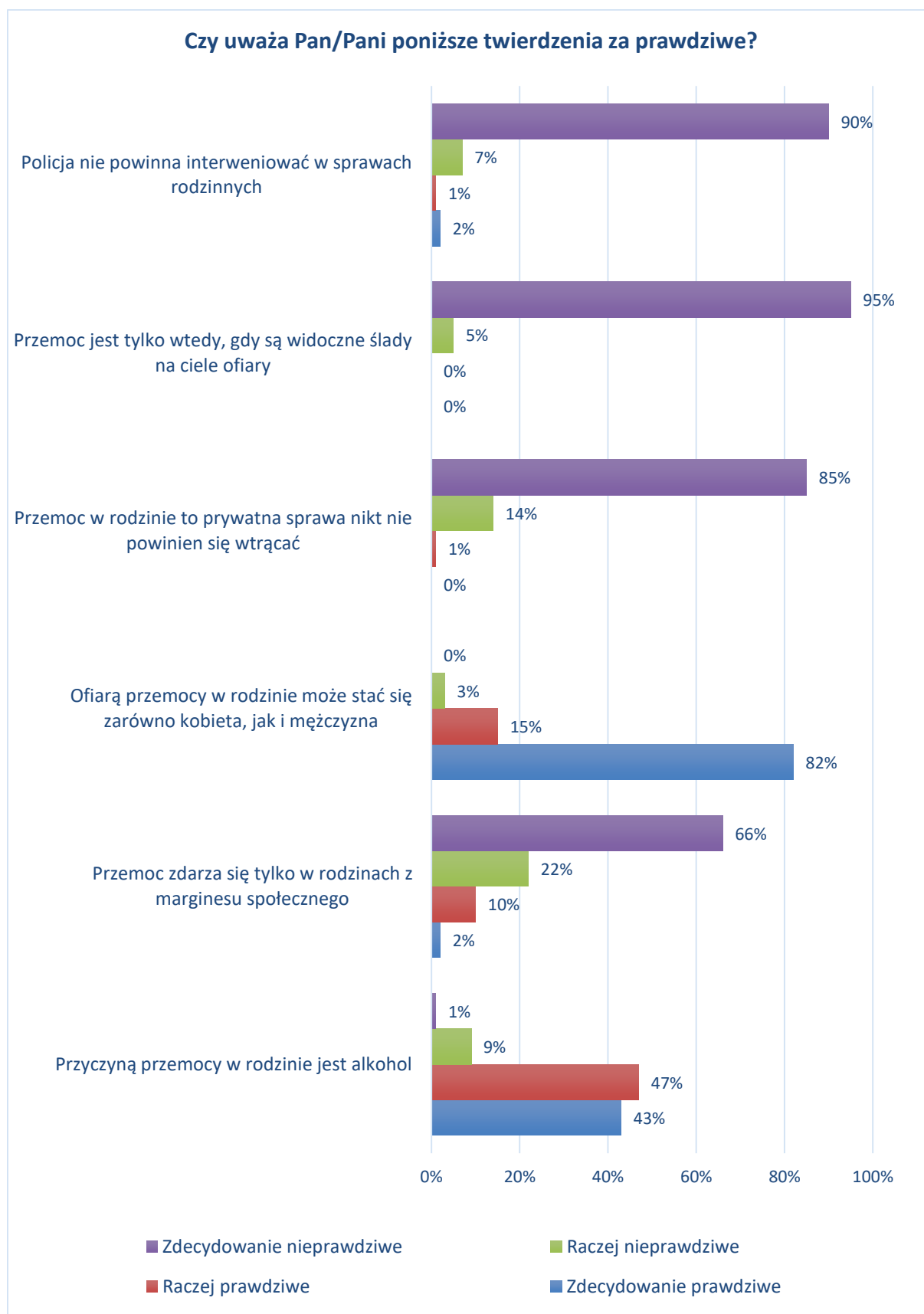
„**Przemoc w rodzinie to prywatna sprawa i nikt nie powinien się wtrącać**” – tego zapatrywania nie podziela łącznie 99% badanych.

Zdaniem łącznie 97% ankietowanych „**ofiara przemocy może stać się zarówno kobieta, jak i mężczyzna**”.

Większość (88%) badanych nie podziela stereotypu, że „**przemoc zdarza się tylko w rodzinach z marginesu społecznego**”.

łącznie 90% badanych uważa, że „**przyczyną przemocy w rodzinie jest alkohol**”.

Wykres 4. Przekonania mieszkańców na temat przemocy domowej

Celem następnego pytania było sondowanie przekonań mieszkańców na temat wychowywania dzieci.

Łącznie 89% badanych uważa, że „**bicie dziecka jest oznaką bezradności rodziców**”.

W sumie 78% badanych nie zgadza się z opinią, że „**łagodne kary fizyczne nie są przemocą w rodzinie**”.

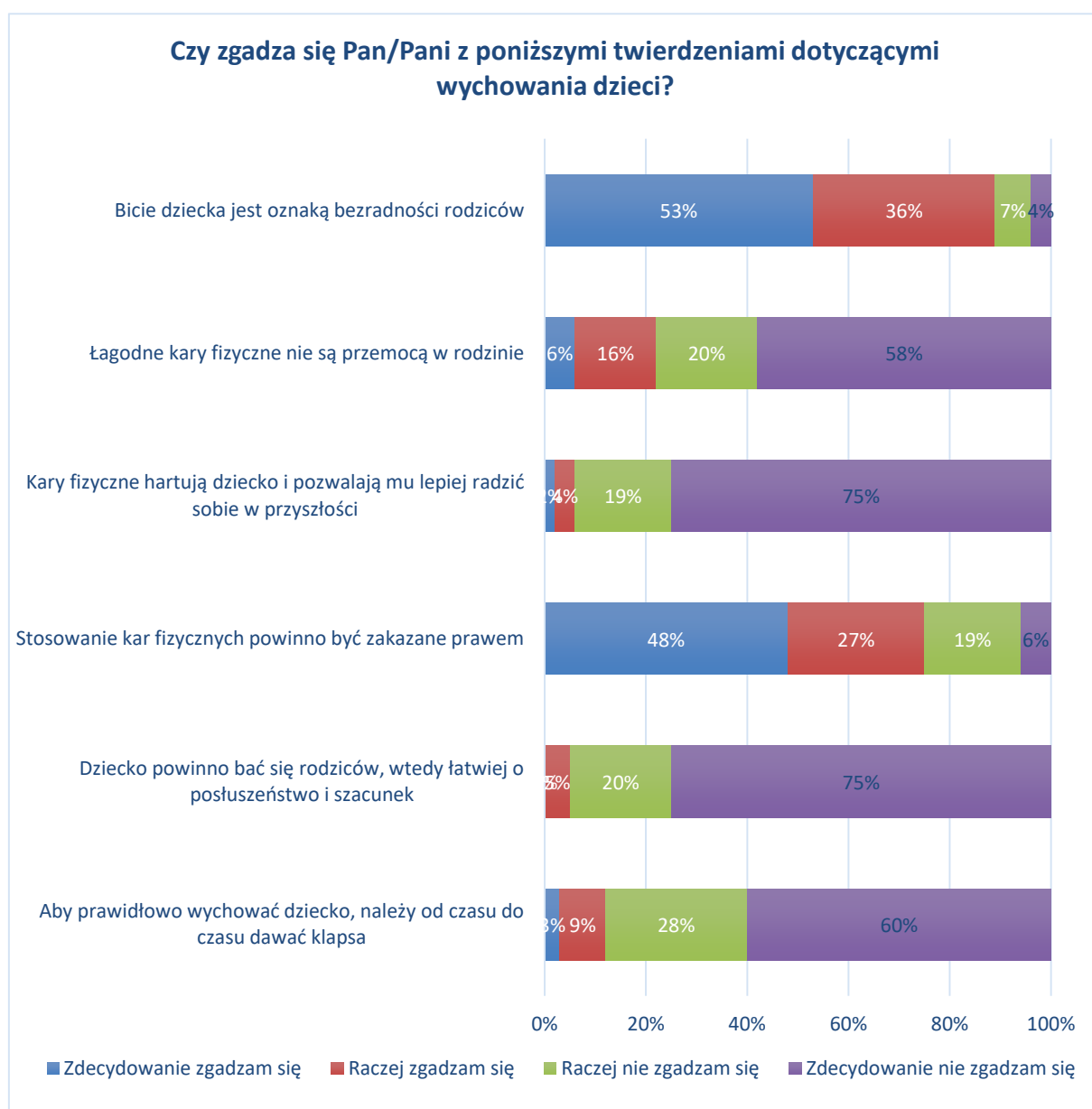
Natomiast opinii, że „**kary fizyczne hartują dziecko i pozwalają mu lepiej radzić sobie w przyszłości**” nie podziela 94% badanych. Jest to najwyższe wskazanie uzyskane w tym pytaniu.

Zdaniem 75% ankietowanych „**stosowanie kar fizycznych powinno być zakazane prawem**”.

„**Dziecko powinno bać się rodziców, wtedy łatwiej o posłuszeństwo i szacunek**” – z tym zapatrywaniem nie zgadza się 95% badanych.

„**Aby prawidłowo wychowywać dziecko, należy od czasu do czasu dać mu klapsa**” – tej metody wychowawczej nie podziela 88% respondentów.

Wykres 5. Przekonania mieszkańców na temat wychowywania dzieci

IV 6.3. Kadra Centrum Usług Społecznych

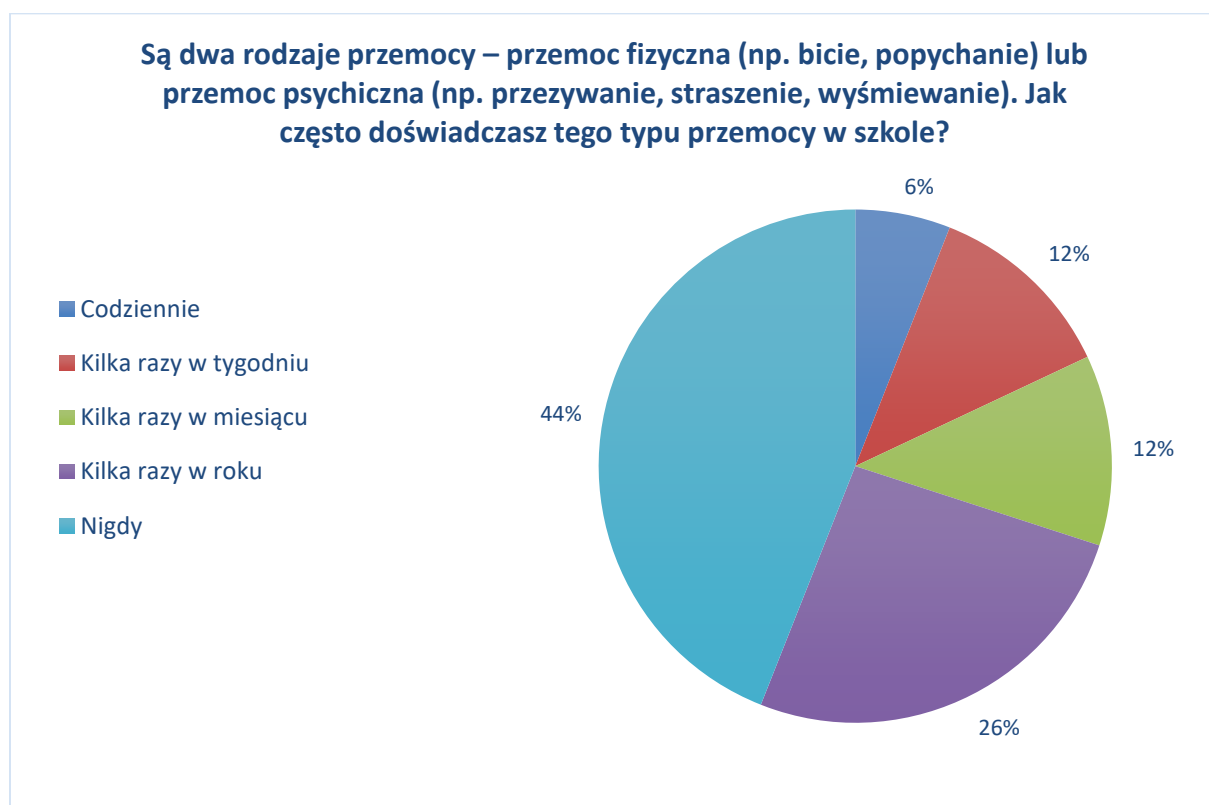
Wśród 17 wymienionych w pytaniu problemów społecznych, badana kadra CUS dostrzegła w największym stopniu, jako problem społeczności Gminy Dopiewo, na równi:

- problemy opiekuńczo-wychowawcze (36% ocenia je jako bardzo istotne, a 41% jako raczej istotne, co daje łącznie 77% badanych),
- przemoc domową (36% ocenia je jako bardzo istotne, a 41% jako raczej istotne, co daje łącznie 77% badanych).

IV 6.4. Uczniowie

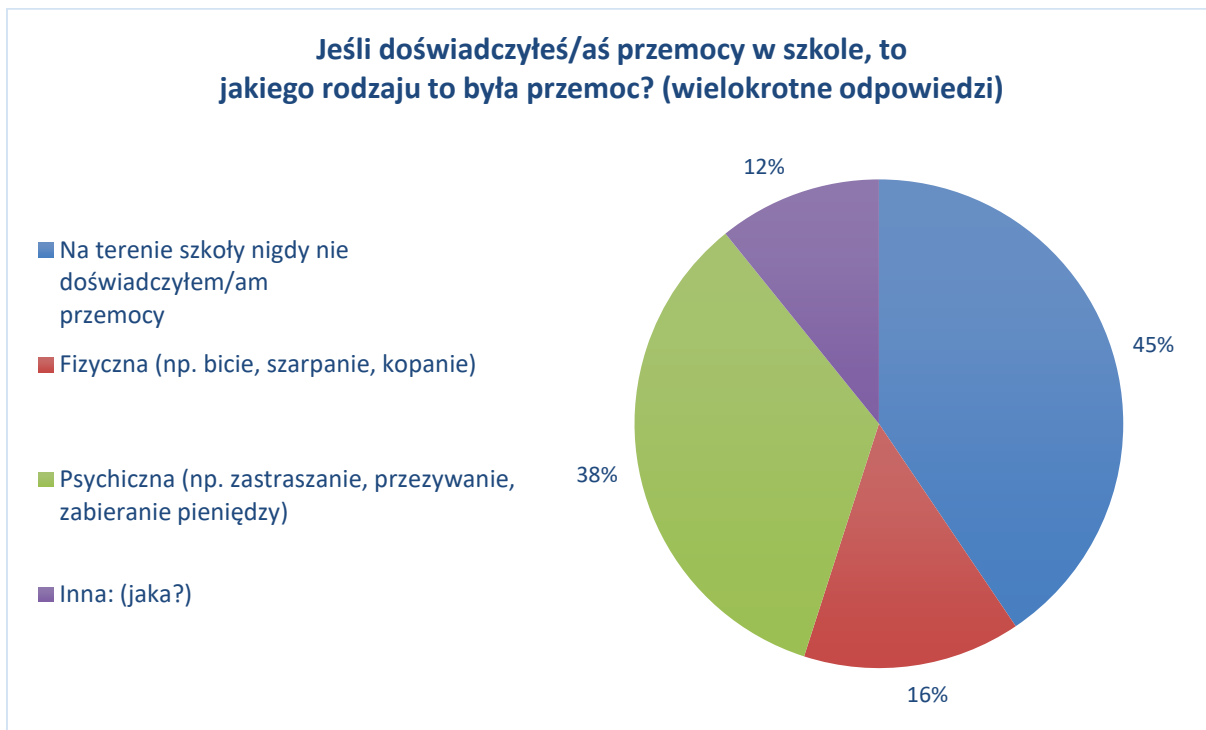
Największa grupa (44%) uczniów deklaruje, że nigdy nie doznała przemocy w szkole. Oznacza to, że ponad połowa (łącznie 56%) ma takie doświadczenia. Z czego 26% doznaje przemocy kilka razy w roku, 12% kilka razy w miesiącu, 12% kilkakrotnie w tygodniu, a 6% codziennie.

Wykres 6. Częstotliwość doświadczania przemocy przez uczniów w szkole

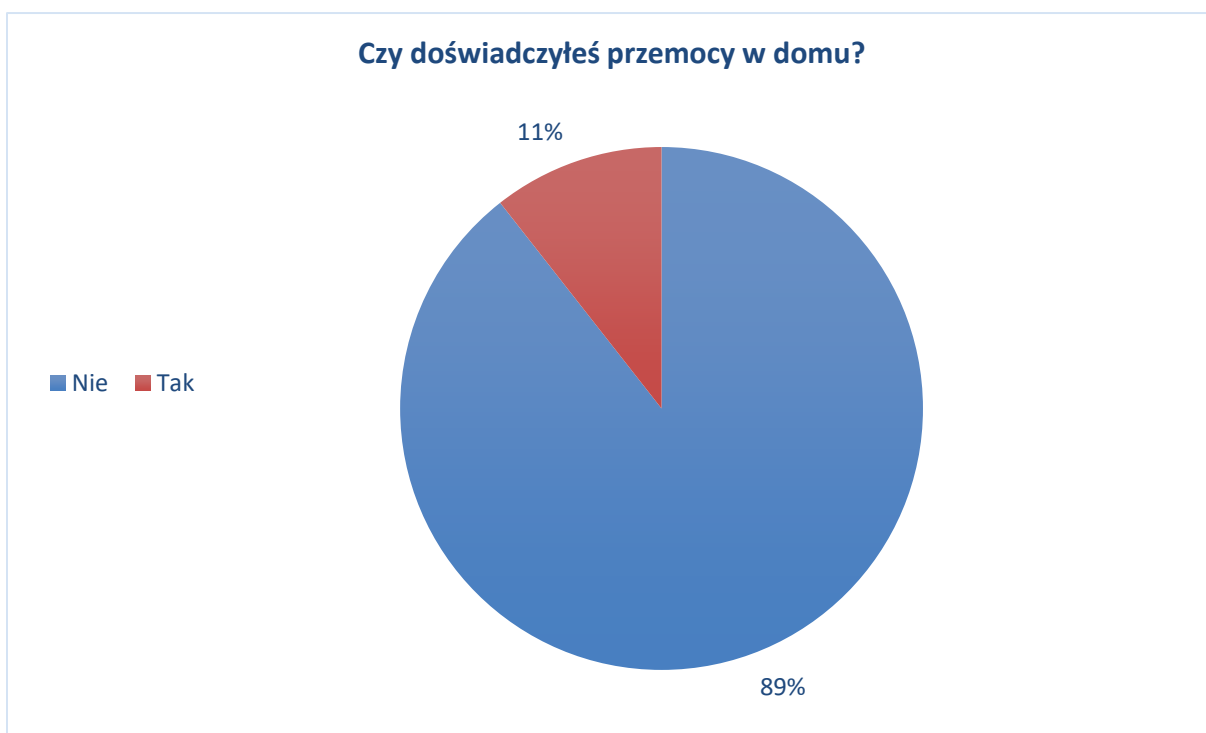
Uczniowie przyznają, że najczęściej doświadczają przemocy psychicznej (38%).

Wykres 7. Rodzaje doświadczanej przemocy w szkole

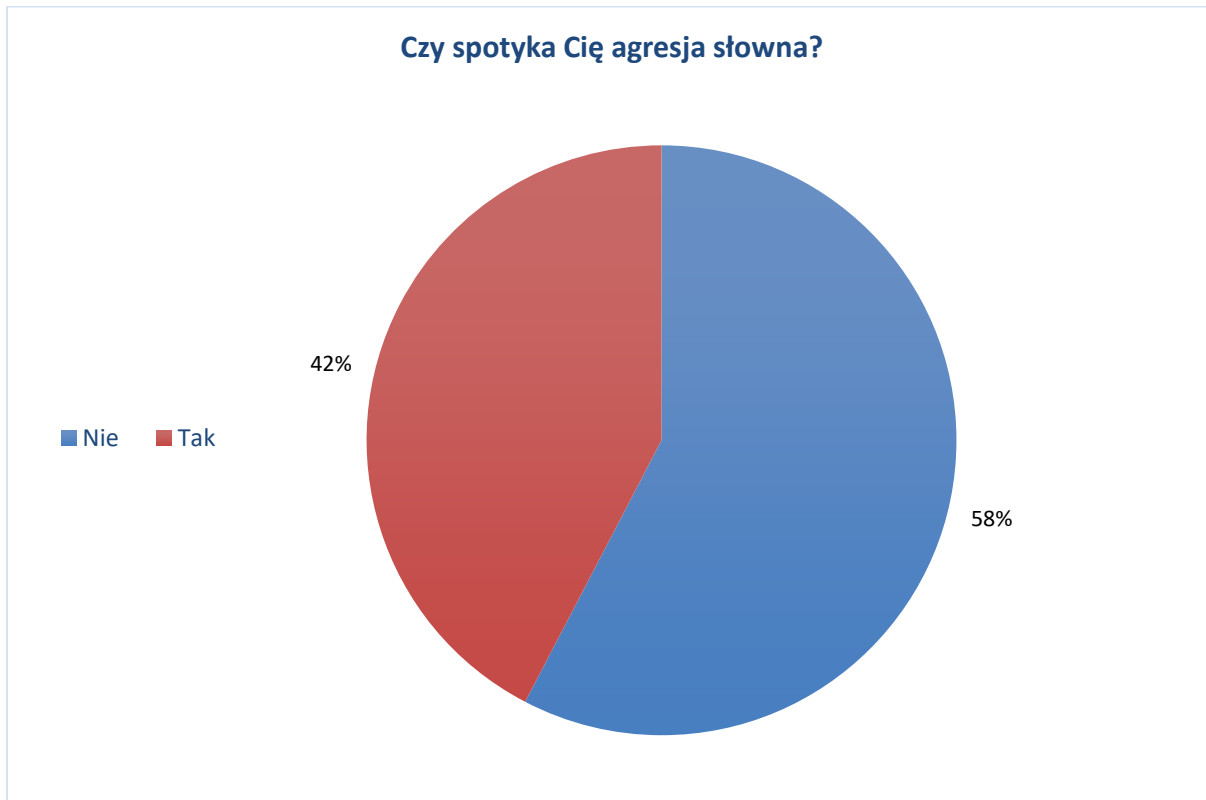
Uczniowie w przeważającej większości (89%) twierdzą, że nie doświadczają przemocy domowej.

Wykres 8. Doświadczenie przemocy w domu

Ponad połowa (58%) badanych uczniów przyznała, że doznaje agresji werbalnej ze strony innych uczniów.

Wykres 9. Doświadczenie agresji słownej przez uczniów

V Analiza SWOT

Poniżej została przeprowadzona analiza czynników zewnętrznych i wewnętrznych wpływających na ocenę skali występowania, a także na realizację przez władze gminy ustawowych zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

W tym celu posłużono się narzędziem w postaci analizy SWOT, czyli jedną z bardziej popularnych technik analizy strategicznej, w której są poddawane analizie takie czynniki jak:

- **mocne strony** – faktory wewnętrzne odróżniające pozytywnie badaną działalność od działalności prowadzonej przez inne podmioty w tym samym przedmiocie i regionie,
- **słabe strony** – faktory wewnętrzne wpływające na ograniczenia w rozwoju analizowanej działalności,
- **szanse** – uwarunkowania, zarówno wewnętrzne, jak i zewnętrzne, które przy umiejętnym wykorzystaniu mogą wpłynąć pozytywnie na rozwój danego rodzaju działalności,
- **zagrożenia** – tendencje, procesy i zjawiska w otoczeniu, które mogą stanowić bariery lub utrudnienia w funkcjonowaniu gminy w analizowanym obszarze.

Na podstawie powyżej zamieszczonych informacji zawartych w diagnozie oraz jej zasobów, możliwe jest wyróżnienie najważniejszych obszarów problemowych i skonstruowanie analizy otoczenia zewnętrznego i wewnętrznego jak również głównych obszarów problemowych metodą SWOT.

Tab. 6. Analiza SWOT zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Dopiewo

Mocne strony	Słabe strony
○ Doświadczony i wykwalifikowany personel pracujący na rzecz osób i rodzin uwikłanych w zjawisko przemocy; ○ Doskonalenie zawodowe kadr działających w obszarze przeciwdziałania przemocy; ○ Współpraca wielu lokalnych podmiotów, w tym CUS w Dopiewie, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, oświaty, służby zdrowia, PCPR, kuratorów sądowych; ○ Stosowanie procedury „Niebieskie Karty”; ○ Dostęp do bezpłatnego poradnictwa prawnego, psychologicznego i socjalnego; ○ Upowszechnianie wiedzy na temat zjawiska przemocy poprzez materiały informacyjne, profilaktyczne w różnych formach (ulotki, strona internetowa); ○ Organizacja zajęć z zakresu profilaktyki dla uczniów, rodziców i nauczycieli w celu podniesienia świadomości na temat uzależnień.	○ Występowanie stereotypów i niska świadomość społeczna na temat przemocy domowej; ○ Ograniczona dostępność specjalistów (psycholog, terapeuta, mediator rodzinny); ○ Zjawisko ubóstwa i uzależnienia od pomocy społecznej, bezrobocie; ○ Brak wiary w skuteczność interwencji wśród rodzin doświadczających przemocy; ○ Ukrywanie aktów przemocy przez część rodzin; ○ Brak grup wsparcia dla osób doznających przemocy; ○ Stale powtarzające się przypadki przemocy w tych samych rodzinach; ○ Trudności w realizacji programów korekcyjno - edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc.
Szanse	Zagrożenia
○ Rosnąca świadomość społeczna rodziców, dzieci, młodzieży i nauczycieli na temat przemocy domowej; ○ Promowanie pozytywnych wzorców życia rodzinnego; ○ Rozwój systemu wsparcia dla rodziców i pedagogizacji rodzin;	○ Spadek autorytetu rodziny i osłabienie więzi międzypokoleniowych (rozwoły, emigracja zarobkowa); ○ Dysfunkcyjność i niewydolność wychowawcza części rodzin, dziedziczenie złych nawyków; ○ Brak umiejętności szukania pomocy w sytuacjach kryzysowych;

○ Dostęp do placówek terapeutycznych w Poznaniu; ○ Wzmocnienie współpracy interdyscyplinarnej między instytucjami; ○ Nowe przepisy prawne zwiększające skuteczność działań wobec przemocy; ○ Działania profilaktyczne dla dzieci i młodzieży uczące radzenia sobie w trudnych sytuacjach; ○ Możliwość pozyskania środków finansowych zewnętrznych i rozwój ogólnopolskich programów wsparcia (Telefony Zaufania).	○ Wtórna wiktyimizacja i niewykorzystanie przepisów prawnych w pełni; ○ Zachwiania etatowe w Policji i niechęć rodzin do współpracy (strach, brak zaufania); ○ Brak konsekwencji wobec osób stosujących przemoc, co wzmacnia poczucie bezkarności; ○ Występowanie problemów uzależnień i współuzależnień; ○ Nadmierna biurokratyzacja i niespójne regulacje prawne; ○ Negatywne skutki izolacji społecznej i pandemii COVID-19.
---	--

VI Adresaci Programu

Program jest adresowany do ogółu mieszkańców Gminy Dopiewo, w tym w szczególności do:

- grup, rodzin i osób zagrożonych zjawiskiem przemocy domowej,
- osób doznających przemocy domowej,
- osób stosujących przemoc domową,
- świadków przemocy domowej,
- przedstawicieli instytucji i służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy.

VII Cele Programu

VII 1. Cel główny

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy danych zastanych i wniosków z badań ankietowych oraz analizy SWOT sformułowano cel główny dla władz Gminy Dopiewo w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej w Gminie Dopiewo na lata 2026-2030:

Zwiększenie skuteczności działań profilaktycznych i interwencyjnych w zakresie przemocy domowej w Gminie Dopiewo poprzez wzmocnienie kompetencji kadry interdyscyplinarnej, rozwój współpracy międzyinstytucjonalnej oraz podniesienie świadomości społecznej mieszkańców, w celu ograniczenia liczby przypadków przemocy i poprawy jakości wsparcia dla osób uwięzionych w przemoc do 2030 roku

VII 2. Cele szczegółowe

Urzeczywistnieniu celu głównego służą następujące cztery cele szczegółowe:

Cel szczegółowy I: Zapobieganie występowaniu i eskalacji przemocy domowej w Gminie Dopiewo poprzez systematyczne działania profilaktyczno-edukacyjne, wzmacnianie kompetencji społecznych i wychowawczych mieszkańców oraz ograniczanie dysfunkcji społecznych i rodzinnych stanowiących czynniki ryzyka przemocy domowej.

Cel szczegółowy II: Zapewnienie skutecznego i skoordynowanego systemu wsparcia dla osób doznających przemocy domowej w Gminie Dopiewo poprzez rozwój interdyscyplinarnej współpracy

instytucji, zwiększenie dostępności usług specjalistycznych (psychologicznych, prawnych, socjalnych) oraz optymalizację procedur interwencyjnych, w celu szybkiego i kompleksowego reagowania na sytuacje przemocy.

Cel szczegółowy III: Zwiększenie efektywności oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc domową w Gminie Dopiewo poprzez systematyczne stosowanie programów resocjalizacyjnych, monitorowanie postępów uczestników, wdrażanie procedur interwencyjnych oraz wzmocnienie współpracy interdyscyplinarnej między instytucjami odpowiedzialnymi za przeciwdziałanie przemocy.

Cel szczegółowy IV: Podniesienie kwalifikacji, kompetencji zawodowych oraz efektywności współpracy interdyscyplinarnej kadr zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej w Gminie Dopiewo poprzez systematyczne szkolenia, superwizję, wymianę doświadczeń i wdrażanie standardów postępowania, w celu zapewnienia kompleksowej, spójnej i skutecznej pomocy osobom uwikłanym w przemoc.

W poniższej tabeli do każdego celu szczegółowego przypisano główne kierunki działań, sposoby działań, wskaźniki ich realizacji, podmioty realizujące oraz horyzont czasowy wdrażania w życie.

Tab. 7. Cele szczegółowe, zadania i wskaźniki realizacji celów.

Cel szczegółowy I: Zapobieganie występowaniu i eskalacji przemocy domowej w Gminie Dopiewo poprzez systematyczne działania profilaktyczno-edukacyjne, wzmacnianie kompetencji społecznych i wychowawczych mieszkańców oraz ograniczanie dysfunkcji społecznych i rodzinnych stanowiących czynniki ryzyka przemocy domowej.		
Kierunki działań	Sposoby działań	Wskaźniki realizacji
1/ Prowadzenie działalności profilaktycznej, informacyjnej i edukacyjnej na rzecz rozpoznawania i reagowania na zjawisko przemocy domowej.	• Przygotowanie i dystrybucja materiałów informacyjnych (ulotek, broszur, plakatów), • Przygotowanie informacji i umieszczenie jej na stronie internetowej oraz w mediach społecznościowych Gminy i CUS, • Inicjowanie i udział w kampaniach społecznych, • Wzmacnianie pozytywnego wizerunku rodziny i promowanie potrzeby zachowania pozytywnych relacji wśród jej członków, • Upowszechnianie wiedzy w zakresie cyberprzemocy i innych przejawów zagrożenia ze strony	• Liczba materiałów informacyjnych, • Liczba zakupionych publikacji, • Liczba opublikowanych informacji, • Liczba podmiotów i partnerów społecznych zaangażowanych w działania profilaktyczne, • Liczba kampanii.

	nowoczesnych technologii komunikowania (np. haking, kradzież danych, stalking, trolling, itd.).	
2/ Edukacja dzieci i młodzieży na temat przeciwdziałania przemocy domowej i rówieśniczej, w szczególności w zakresie rozwoju umiejętności samokontroli, sposobów radzenia sobie ze stresem i agresją oraz prospołecznej komunikacji interpersonalnej.	• Zapewnienie oferty alternatywnego spędzania czasu wolnego, sprzyjających rozwojowi postaw prospołecznych, • Realizacja programów profilaktycznych, • Przeprowadzanie badań i analiz wśród uczniów.	• Liczba działań profilaktycznych i edukacyjno-informacyjnych, • Szacunkowa liczba osób objętych działaniami.
Realizatorzy: CUS, GKRPA, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświaty, placówki opiekuńczo-wychowawcze, Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne, Policja, organizacje pozarządowe.		
Termin realizacji: zadanie ciągłe (2026-2030).		
Cel szczegółowy II: Zapewnienie skutecznego i skoordynowanego systemu wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej w Gminie Dopiewo poprzez rozwój interdyscyplinarnej współpracy instytucji, zwiększenie dostępności usług specjalistycznych (psychologicznych, prawnych, socjalnych) oraz optymalizację procedur interwencyjnych, w celu szybkiego i kompleksowego reagowania na sytuacje przemocy.		
Kierunki działań	Sposoby działań	Wskaźniki realizacji
1/Rozpowszechnianie informacji o dostępnych formach wsparcia oraz instytucjach, udzielających pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej.	• Przygotowanie i dystrybucja materiałów informacyjnych (ulotek, broszur, plakatów), • Przygotowanie informacji i umieszczenie jej na stronie internetowej i w mediach społecznościowych Gminy i CUS,	• Liczba przygotowanych i udostępnionych materiałów informacyjnych; • Liczba opublikowanych postów.
2/ Świadczenie skoordynowanych działań z myślą o zapewnieniu bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy domowej.	• Informowanie o możliwościach i miejscach uzyskania pomocy, • Podejmowanie interwencji w rodzinie dotkniętej przemocą domową, • Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach wsparcia, • Udzielanie pomocy socjalnej, prawnej, psychologicznej, terapeutycznej, • Zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom w związku z przemocą domową w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.	• Liczba interwencji, • Liczba osób, którym udzielono pomocy, • Liczba osób umieszczonych w Ośrodku Interwencji Kryzysowej, • Liczba dzieci, którym zapewniono ochronę na podstawie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

3/ Diagnozowanie oraz monitorowanie sytuacji osób dotkniętych przemocą, w tym po zakończeniu procedury Niebieskie Karty.	- Wizyty w środowisku, - Prowadzenie monitoringu po zakończeniu procedury Niebieskie Karty (na podstawie art. 9h ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej).	- Liczba wizyt w środowisku, - Liczba osób objętych monitoringiem.
Realizatorzy: CUS, Zespół Interdyscyplinarny, Policja, organizacje pozarządowe.		
Termin realizacji: zadanie ciągłe (2026-2030).		
Cel szczegółowy III: Zwiększenie efektywności oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc domową w Gminie Dopiewo poprzez systematyczne stosowanie programów resocjalizacyjnych, monitorowanie postępów uczestników, wdrażanie procedur interwencyjnych oraz wzmocnienie współpracy interdyscyplinarnej między instytucjami odpowiedzialnymi za przeciwdziałanie przemocy.		
Kierunki działań	Rodzaje działań	Wskaźniki realizacji
1/ Zahamowanie dalszego stosowania przemocy.	- Stosowanie procedury „Niebieska Karta”, - Odseparowanie osoby stosującej przemoc od osoby doznającej przemocy domowej, - Stosowanie wobec osób podejrzanych o stosowanie przemocy nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego opuszczenia lub zakazu zbliżania się do mieszkania lub jego bezpośredniego otoczenia, - Udzielanie pomocy terapeutycznej osobom podejrzewanym o stosowanie przemocy domowej i nadużywającym alkoholu, - Kierowanie do sądu wniosku o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego wobec osób podejrzewanych o stosowanie przemocy domowej nadużywających alkoholu, - Kierowanie zawiadomień do prokuratury w sprawie podejrzenia popełnienia przestępstwa przez osoby stosując przemoc domową.	- Liczba wydanych nakazów i zakazów wobec osób stosujących przemoc, - Liczba wszczętych i zakończonych procedur Niebieskie Karty, - Liczba osób, wobec których podjęto działania monitorujące po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”, - Liczba wniosków skierowanych do sądu ws. obowiązku leczenia odwykowego, - Liczba złożonych zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.
2/ Kierowanie osób	Ustalenie, do którego programu	Liczba osób skierowanych/

podejrzewanych o stosowanie przemocy domowej do udziału w programie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznych.	powinna zostać skierowana osoba stosująca przemoc, • Informowanie o konsekwencjach niezgłoszenia się do udziału w programach i ich nieukończenia.	uczestniczących/ kończących udział w programach, • Liczba złożonych zawiadomień ws. wykroczenia z art. 66c KW.
Realizatorzy: CUS, GKPRA, Zespół Interdyscyplinarny, Policja, organizacje pozarządowe.		
Termin realizacji: zadanie ciągłe (2026-2030).		
Cel szczegółowy IV: Podniesienie kwalifikacji, kompetencji zawodowych oraz efektywności współpracy interdyscyplinarnej kadr zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej w Gminie Dopiewo poprzez systematyczne szkolenia, superwizję, wymianę doświadczeń i wdrażanie standardów postępowania, w celu zapewnienia kompleksowej, spójnej i skutecznej pomocy osobom uwięzianym w przemoc.		
Kierunki działań	Rodzaje działań	Wskaźniki realizacji
1/ Doskonalenie zawodowe kadr w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.	• Diagnozowanie potrzeb szkoleniowych członków zespołów interdyscyplinarnych, grup diagnostyczno-pomocowych i kadry CUS w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, • Zapewnianie dostępu do szkoleń, konferencji i innych form rozwoju wiedzy i kompetencji, • Gromadzenie i udostępnianie fachowych publikacji z zakresu przemocy domowej.	• Liczba szkoleń i innych działań edukacyjnych, • Liczba uczestników szkoleń i innych działań edukacyjnych, • Liczba i tematyka nabytej fachowej literatury i materiałów edukacyjnych.
2/ Wzmocnienie modelu interdyscyplinarnej współpracy lokalnych podmiotów na rzecz efektywnego przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym, w tym przemocy domowej.	• Zapewnienie warunków do dalszej pracy Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Diagnostyczno-Pomocowych, • Regularne spotkania (w tym online), wizyty studyjne przedstawicieli różnych lokalnych służb, podmiotów i organizacji w celu omówienia bieżących problemów i wypracowania ich rozwiązań. • Podejmowanie współpracy na linii władz samorządu terytorialnego i NGO w celu wprowadzenia elementów edukacji nt. zjawiska przemocy domowej w ramach działania projektów prowadzonych przez organizacje pozarządowe.	• Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego, • Liczba powołanych grup d-p., • Liczba rodzin objęta pomocą Zespołu i grup d-p. • Liczba projektów zrealizowanych z udziałem partnerów społecznych w zakresie pomocy osobom uwięzianym w zjawisko przemocy domowej. • Liczba i rodzaj instytucji współpracujących w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

3/ Zabezpieczenie przed wypaleniem zawodowym kadr pracujących bezpośrednio z osobami uwięzłymi w przemoc domową.	Zapewnienie dostępu do superwizji, coachingu, doradztwa.	• Liczba superwizji i innych form wsparcia, • Liczba osób korzystających z ww. form wsparcia zawodowego.
Realizatorzy: CUS, Zespół Interdyscyplinarny, ROPS, GKRPA, placówki oświaty, placówki opiekuńczo-wychowawcze, Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne, Policja, organizacje pozarządowe.		
Termin realizacji: zadanie ciągłe (2026-2030).		

VIII Realizatorzy Programu

Niniejszy Program będzie realizowany przez podmioty, instytucje i organizacje zobowiązane prawnie do podejmowania działań na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej:

- Urząd Gminy Dopiewo,
- Centrum Usług Społecznych w Dopiewie,
- Komisariat Policji w Dopiewie,
- Placówki oświaty,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,
- Placówki służby zdrowia,
- Zespół Interdyscyplinarny
- Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dopiewie.

IX Oczekiwane rezultaty realizacji Programu

- Zredukowanie skali występowania przemocy domowej na terenie gminy oraz zapobieganie eskalacji przemocy.
- Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa i sprawczości członków rodzin doświadczających przemocy.
- Wzrost skuteczności i dostępności do wsparcia osobom uwięzłymi w problem przemocy.
- Zwiększenie świadomości społecznej mieszkańców w obszarze przemocy domowej.
- Wzrost poziomu kompetencji kadr pracujących w zakresie zapobiegania i reagowania na przemoc domową.
- Wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych.

X Potencjalne zagrożenia i przeszkody we wdrożeniu celów Programu

- Ciemna liczba przypadków przemocy domowej – niezgłaszanie aktów przemocy przez osoby je doświadczające, ani świadków.
- Obawa przed zgłaszaniem przemocy służbom.
- Stereotypy towarzyszące wyobrażeniom o osobach doświadczających przemocy domowej – obawa przed ostracyzmem społecznym.

- Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych części rodzin.
- Umniejszanie autorytetu i wartości życia rodzinnego.
- Negatywne wzorce zachowań społecznych – zjawisko dziedziczenia przemocy;
- Niestosowanie konsekwentnych oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową, co sprzyja ich poczuciu bezkarności.
- Występowanie w populacji problemu używania substancji psychoaktywnych.
- Niedostrzeganie i bagatelizowanie potrzeby pomocy.

XI Źródła finansowania

Program będzie finansowany ze środków własnych Gminy Dopiewo, w szczególności ze środków pochodzących z opłat za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych, środków zabezpieczonych w ramach działań statutowych podmiotów realizujących program oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł w tym: dotacji oraz darowizn.

XII Monitoring i sprawozdawczość

Monitoring będzie odbywać się w oparciu o sprawozdawczość z realizacji Programu składaną przez podmioty zaangażowane w realizację Programu. Instytucje odpowiedzialne za realizację zadań wynikających z Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Dopiewo na lata 2026-2030, będą przekazywały zgromadzone przez siebie informacje Przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego. Będzie on corocznie dokonywał analizy danych i na ich podstawie dokonywać korekty podejmowanych działań.

Sprawozdanie będzie składane Przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego w terminie do 15 lutego danego roku.

Dyrektor Centrum Usług Społecznych w Dopiewie przedłoży sprawozdanie roczne Wójtowi Gminy Dopiewo oraz Radzie Gminy Dopiewo corocznie do końca I kwartału następnego roku wraz z rocznym sprawozdaniem z działalności Centrum.

UZASADNIENIE

Obowiązek uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Dopiewo wynika z treści przepisu art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1673). W przedkładanym wraz z niniejszą uchwałą Programie wyznaczono cele i działania, których wdrożenie powinno w znaczący sposób przyczynić się do zmniejszenia występowania zjawiska przemocy domowej w populacji Gminy Dopiewo oraz zminimalizować jego skutki.

Celem głównym Programu jest zapobieganie występowaniu zjawiska przemocy domowej w gminie oraz zwiększenie efektywności pomocy osobom uwięzonym w przemoc domową.

Praca ze zjawiskiem przemocy, aby była skuteczna i przynosiła trwałe efekty, musi być realizowana interdyscyplinarnie. Interdyscyplinarność działań ma na celu zmniejszenie aktów przemocy w rodzinach, zaś wszelkie działania powinny być zaplanowane i wdrażane przez specjalistów różnych dziedzin będących przedstawicielami różnych instytucji i organizacji.

Program stanowi plan działań instytucji i organizacji zobowiązanych do podejmowania działań na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie, a tym samym przyczyni się do usprawnienia lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz inicjowania i wspierania działań polegających na podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie oraz zapewnienia profesjonalnej pomocy interwencyjnej i terapeutycznej zarówno stosującym przemoc, jak i osobom doświadczającym przemocy. Beneficjentami Programu są rodziny doznające przemocy domowej i rodziny zagrożone przemocą, społeczność lokalna, jednostki organizacyjne odpowiedzialne za przeciwdziałanie przemocy domowej. Realizatorami programu są instytucje i organizacje zobligowane do działań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

W związku z powyższym podjęcie uchwały o proponowanej treści jest zasadne.